

Fitosanitarni pregledi LPM-nadzor

Anita Benko Beloglavec,
Joži Jerman Cvelbar, Helena Hrvatin

Seminar o borovi ogorčici *Bursaphelenchus xylophilus*
Ljubljana, 18.6.2009

VNOS IZ TRETJIH DRŽAV (UVOZ)

- Direktiva Sveta 2000/29/ES s spremembami, ki se nanašajo na LPM - Direktiva Komisije 2004/102/ES (Seznam IV.A.I, tč. 2 in 8)
- ZZVR (24. in 25. člen)
- Pravilnik o postopkih za preprečevanje vnosa in širjenja ŠO
- FSI opravlja preglede pošiljk, ki so sicer pod nadzorom inšpekcije
- CURS opravlja preglede pošiljk na ne-rastlinskih pošiljkah

PAKIRNI MATERIAL

- Leseni zaboji za pakiranje, gajbe, bobni/koloti, palete, paletni zaboji ali
- druge podporne oblike, podporni les, distančniki in nosilci,
- ki se uporabljajo pri transportu

RAZEN

- nepredelan lesen pakirni material, ki je tanjši od 6 mm,
- predelan lesen pakirni material (z lepilom, pod pritiskom ali toploto ali v kombinaciji)

IZJEME

- pošiljke lesenega pakirnega materiala, ki ne podpirajo tovora (npr. same palete),
- pošiljke lesa za kurjavo, ki so podprte z lesenimi letvami (pošiljka je v celoti namenjena kurjavi),
- leseni zabojčki s sadjem in zelenjavo (kljub vogalom zabojčkov, ki so debelejši kot 6mm).

ZAHTEVE ZA LPM

- Brez lubja, razen posameznih kosov, če so:
  - široki manj kot 3 cm (ne glede na dolžino) ali
  - so širši kot 3 cm, s površino največ 50 cm² (85x54), od 1.7.2009
- Toplotno obdelan ali zaplinjen z metil bromidom
- Z oznako po ISPM 15:
  - IPPC logotip,
  - XX - oznaka ISO države
  - 000 reg. Oznaka proizvajalca
  - YY – okrajšava za način obdelave

VIZUALNI PREGLED

- Lokacija:
  - Iz uvoza: na MP, skladišča pooblaščenih prejemnikov (iz držav, kjer je Bx navzoča)
  - Iz PT: skladišča potencialnih prejemnikov
- Oznaka na LPM
- Simptomi na LPM oziroma sum na navzočnost ŠO - vzorec:
  - Navzoče lubje (kreditna kartica 85x54 mm)
  - Izvrtine, večje kot 3 mm
  - Vsebnost vlage večja kot 20% s.s.
  - Znamenja gliv modrivk
- Pregled okrasnih gost. rastlin v bližini skladišč

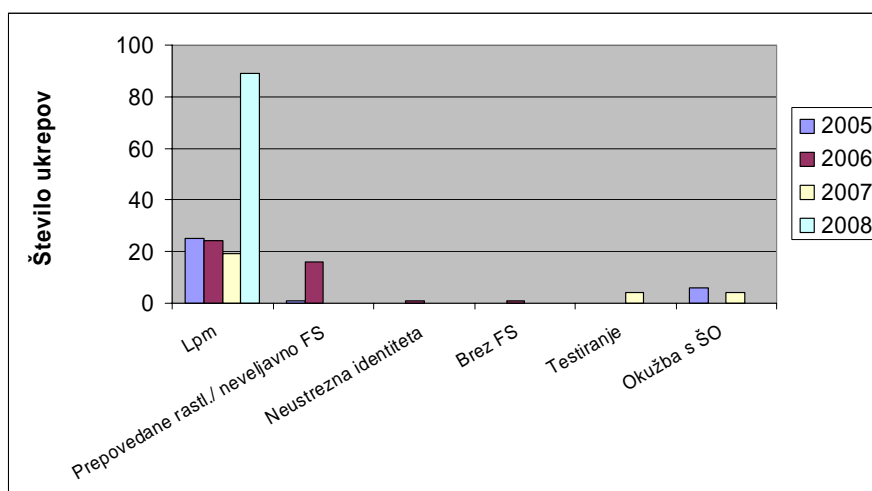

UKREPI

- Tretiranje
- Zavrnitev pošiljke (celotne, samo neustrezne palete)
- Predelava oziroma uničenje
  - Sežig
  - Zakopavanje 1 m globoko
  - Predelava v sekance

RAZLOGI ZADRŽANJA POŠILJK 2005-2008

Portugalska – nadzor 2009

- **ODLOČBA KOMISIJE** 13. februarja 2006 o zahtevi, da države članice začasno sprejmejo dodatne ukrepe proti širjenju borove ogorčice *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner in Buhner) Nickle *et al.* in sodelavci, na območjih Portugalske, razen območij, kjer je znano, da se ne pojavlja
- **Pravilnik** o ukrepih za preprečevanje vnosa in širjenja borove ogorčice
- **Viri za informacije o trgovini s PT:**
  - Intrastat
  - Internet
  - Podatki CURS o uvozu iz PT v 2003
  - Združenja

Vprašalnik

1. Ali trgujete s Portugalsko?
 DA NE
2. Ali prejimate s Portugalske katero od naštetih vrst blaga?
 rastline za saditev ali dele rastlin
 les ali lubje iglavcev leseno embalažo (palete, zaboje....)
 podporni les
 druge proizvode v leseni embalaži, na paletah ali z drugim podpornim lesom
3. Ali prejimate katero od naštetih vrst blaga po poreklu iz Portugalske preko druge države članice EU?
 DA NE
4. Kako pogosto prejimate zgoraj omenjene rastline oziroma proizvode iz Portugalske?

Rezultati vprašalnika

- Vprašalnik odposlan 381 podjetjem – potencialnih prejemnikov blaga iz PT
- 291 odgovorov:
  - 17 podjetij prejemajo blago direktno iz PT
  - 6 preko ostalih DČ
  - 14 podjetij prejmejo na paletah, v leseni embalaži, s podpornim lesom. Na paletah prihajajo: zamaški iz plute, pluta, čevlji, sterilni seti, plastična tesnila, pipe, avtomobilski deli, in drugo.
  - 3 podjetja trgujejo z lubjem.

Rezultati pregledov LPM

- 5 podjetij je imelo LPM v skladišču:
  - V treh palete s trimestno kodo
  - V enem palete brez ISPM 15 oznake
  - Le v enem palete s 4 mestno reg. številko
- 7 vzorcev iz LPM – vsi negativni na Bx, v enem navzoče ogorčice drugih rodov, ki se lahko naselijo tudi po tretiranju

Razlogi za vzorčenje

Rezultati pregledov lubje

- Trije distributerji
- Pošiljke lubja prispele v letu 2008 in 2/2009
- Ni bilo uradno registriranega obrata za lubje na PT, potrdilo o tretiranju
- V okviru nadzora izoliranega lubja 77 pregledov,
- 11 vzorcev, vsi negativni.

ZAKLJUČKI

- Menimo, da je pomembno izvajati sistematični nadzor:
  - pri uvoznikih LPM iz rizičnih držav in v njihovi okolici,
  - pri prejemnikih LPM iz Portugalske in v njihovi okolici,
  - pri distributerjih (skladiščih) izoliranega lubja iz Portugalske (Semenarna, Humko, Njiva),
- Ugotavljanje porekla LPM je težavno, zato bi nadzor lahko učinkovito izvajali le, če bi bile vse palete označene z oznako DČ porekla ali IPPC.

